

ВЗАЄМОВІДНОСИНИ В СТУДЕНТСЬКОМУ КОЛЕКТИВІ ЗАЛЕЖНО ВІД СПОРТИВНОЇ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ

Олег Самар, Андрій Казмірук

Львівський державний університет фізичної культури

Актуальність. Актуальність цієї проблеми неможливо недооцінювати, адже зараз переважна більшість молоді намагається бути активно причетною до такого соціального прошарку як студентство [1, 3]. Це ставить на порядок денний проблеми та питання, пов'язані з цим, у тому числі і становище молодої людини в студентському колективі, її адаптацію до нових умов навчання та життя, адже на цьому етапі вона починає сама приймати важливі для неї рішення, і якими будуть ці рішення, не в останню чергу залежить від її взаємин з одногрупниками [2]. Тому дослідження питання залишиться актуальним упродовж тривалого часу.

Мета дослідження – визначити характер взаємовідносини між спортсменами в студентському колективі.

Методи та організація дослідження. Використано методи теоретичного рівня: аналогія, аналіз та синтез, абстрагування, індукція, екстраполяція.

Результати дослідження та їх обговорення. Взаємовідносини у будь-якому колективі залежать, власне, від особистості та мікроклімату. Створення сприятливого мікроклімату в колективі залежить від його складу, наявності чи відсутності лідера та діяльності керівника групи.

Колективи ще називають малими соціальними групами. До малих груп належать спортивні, в яких об'єднуються люди, які займаються фізичною культурою і спортом. Ця діяльність характеризується як індивідуальними, так і спільними фізичними зусиллями, спрямованими на досягнення високих особистих та командних результатів, які регламентовані часом, статтю, віком, правилами і нормами.

А. С. Макаренко зазначав, що рушійною силою розвитку колективу є динаміка цілей, а стимулом до розвитку – гармонійне поєднання цілей як колективних, так і особистих [2]. Головним стимулом, що спонукає колектив до єдності дій, є спільність інтересів і завдань. Обсяг і результат діяльності, недосяжний для індивіда, може бути досягнуто за допомогою узгодженої колективної роботи.

Важливим чинником, що впливає на мікроклімат команди, є міжособистісні відносини. Гарний психологічний клімат сприяє успішному просуванню команди до досягнення спільної мети, подолання перешкод, вмінню знаходити компромісні рішення в конфліктних ситуаціях [1]. Негативний клімат призводить до виникнення конфліктів, роз'єднання людей, складнощів при досягненні групової мети і, як наслідок, руйнування групи взагалі. Створити хороший соціально-психологічний клімат у спортивному колективі, підібрати команду так, щоб всі її члени не тільки успішно взаємодіяли, але й гармоніювали між собою як особистості, побудувати правильні взаємини в колективі – велике мистецтво і велика педагогічна праця.

Розрізняють кілька видів відносин у спортивних колективах, у тому числі й лижному. Це «спортсмен-тренер» та «спортсмен-спортсмен» [3].

На нашу думку, коли кожен виховає в собі дисциплінованість, високий професіоналізм, любов до справи, відповідальність, взаємодовіру та взаємодопомогу, тоді буде сприятливий мікроклімат між усіма учасниками команди. Тренер (викладач) – абсолютний авторитет для спортсменів (студентів) [1]. Важлива самооцінка і взаємооцінка вчинків та успішності дій, які дозволяють кожному порівняти себе з іншими членами, відвести кожному, у тому числі і собі, місце в групі, подумки побудувати свою ієрархічну структуру команди, визначити статус кожного її члена.

Звичайно ж, у будь-яких спортивних командах є особи, що користуються значно більшими симпатіями, повагою і авторитетом у своїх колег, ніж хто-небудь інший. Це лідери команди. У спортивному колективі лідер є першим серед рівних, кожен з яких, якщо буде потрібно, може виступити в ролі лідера [3]. Це положення особливо важливо для спортивних малих груп.

На нашу думку, якщо ж члени колективу будують всі свої зв'язки і відносини тільки на основі інструкцій та приписів, з урахуванням рольових дій і формальних статусів, то взаємини незабаром стануть напруженими. Відсутність емоційних зв'язків призводить до незнання нерозуміння багатьох особистісних та професійних якостей один одного, погіршення відносин, а в отже, до конфлікту.

Висновки. Таким чином, всі особисті якості кожного учасника колективу, перебуваючи у складній взаємодії, по-різному проявляються в різних ситуаціях, створюють світ відносин, який, з одного боку допомагає успішному розвитку діяльності та здібностей, а з другого – гальмує цей розвиток. Все сказане набуває важливості у спорті вищих досягнень, оскільки в цій сфері діяльності найбільш важливо знати як сформувати позитивні міжособистісні відносини в команді, як уникнути конфлікту або вийти з нього, як створити такий соціально-психологічний клімат, який сприяв би успішному формуванню мотивації спортсмена, його готовності переносити граничні навантаження і прагненню до досягнення високих результатів.

Список літератури

1. Булах І. С. Психологічні аспекти міжособистісної взаємодії викладачів і студентів : [навч. метод. посібник] / Булах І. С. , Волинська Л. В. – Київ : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2002. – 114 с.
2. Максимюк С. П. Педагогіка : Навч. Посіб. / С. П. Максимюк. – Київ : Кондор, 2005. – 667 с.
3. Топышев О. П. Теория и практика лидерства в спортивной команде / О. П. Топышев // Сборник трудов ученых РГАФК. – Москва, 2000. – С. 144.